

SZERKESZTŐI ELŐSZÓK

Jól ismert, hogy a mindennapos testnevelés tartalma, eszközei és módszerei, valamint elemzési-értékelési gyakorlata jelentős pozitív befolyással lehet az iskoláskorúak személyiségére, egészségtudatos szokásrendszerére és életminőségére. Minden életkorra igaz, hogy a rendszeres, kornak és képességnek megfelelő fizikai aktivitás eredményeképp a motorikus képességek jelentős része jól fejleszhető. Emellett egyre több kutatás bizonyítja, hogy a korszerű, a tanulók korát, képességeit és érdeklődését figyelembe vevő szervezett sportfoglalkozás hatására a fiatalok kognitív, affektív és szociális képességei is fejlődnek. Sajnos a rendszeres sportfoglalkozás a tanulók jelentős részének életéből hiányzik, ezért az iskolai testnevelés szerepe a fejlesztő folyamatban kiemelkedő.

A mindennapos testnevelés bevezetése óta a szakma és a társadalom terepein elsősorban az oktatási folyamatot érintő nehézségekről esett szó; gyenge a léte-sítményhelyzet, rossz a fiatalok testösszetételi és fittségi mutatója, illetve kevés a testnevelő tanár. Tudjuk, hogy mindez önmagában szűk keresztmetszetet ad a téma fontosságát illetően, ezért a szakmai véleményeket és a tudományos kérdésfelvetéseket érdemes az innováció szándékamentén bővíteni.

Ennek az egyedi lapszámnak elsődleges célja a mindennapos testnevelést érintő tudományos és szakmai diskurzus erősítése,

az oktatási és nevelési lehetőségek kiemelése, valamint a testnevelők és a testnevelőtanárr-képzésben részt vevők inspirálása a további empirikus kutatások elvégzésére.

Kiemelten fontos szisztematikusan vizsgálni a testnevelés ok-okozati kapcsolatát, meghatározó tényezőit, és a jobbítás céljával elemezni a testnevelés tartalmi, formai és módszertani helyzetét. Mindez akkor lesz hatékony és hatásos, ha bemutatjuk az empirikus kutatások eredményeit, a jó gyakorlatokat és megvalósítási lehetőségeiket, valamint a különböző elméleti-gyakorlati ajánlásokat.

A társadalom – szokásrendszerében – egyértelműen attól mozdul egy egészséges és aktív lét felé, ha a szenzitív életkorban az intézményes nevelés színterei meg tudják szeretetni a fizikai aktivitást, mozgásos alternatívákat tudnak adni a fiataloknak, és ösztönzik őket az egészségtudatos életmód és életstílus élethosszig tartó fenntartására. E nélkül nem tudunk egészséges fiatal- és felnőttkorról beszélni.

A mindennapos testnevelésnek akkor van létjogosultsága, ha jövőorientált, egyéni és közösségi célokra megfelelő, illetve aktív és élményközpontú részvételt tesz lehetővé. Ennek megvalósításához kívánunk lelkesedést, ötleteket, szakmai és tudományos együttműködést – és nem utolsósorban mozgásos élményeket és egészséget.

Bognár József
a lapszám vendégszerkesztője

Az Új Pedagógiai Szemle kezdetektől fogva fontosnak ítéli a társadalmiasítást, ami a mi hitvallásunk szerint többek között azt is jelenti, hogy minél szélesebb körben kíván a pedagógiai szakma, illetve a szülők, diákok észrevételeinek és véleményének helyt adni. E gondolatok gyakorlati megvalósulásainak egyik formája lehet a vendégszerkesztő meghívása, aki sajátos nézőpontot, tapasztalatot tud közvetíteni.

E lapszám tehát vendégszerkesztő közreműködésével – tematikus kiadványként – készült, a szerkesztőbizottság jóváhagyásával, és egyben az első ilyen típusú próbálkozása a szerkesztőségnek. Reményeink szerint az eredmény nemcsak fölkelte a pedagógiai közgondolkodás érdeklődését, hanem inspirációt is ad ahhoz, hogy a későbbiek során újabb vendégszerkesztői munkára is számíthassunk.

Talán nem szorul magyarázatra, hogy az első tematikus számot miért a mindennapos testnevelésnek szenteltük. Azoknak, akik arra mégis kíváncsiak, fölidézzük, hogy a 2010-es kormányprogram a közoktatás területén *konkrét cselekvésként* szinte kizárólag a mindennapos testnevelést említi, emellett pedig azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az elmúlt nyolc évben a legnagyobb (személyi és anyagi) forrásbevonás e területen történt. Ha ezek mellé még odavesszük a mindennapi közbeszédben a mindennapos testneveléssel kapcsolatos állításokat, véleményeket és reflexiókat, akkor egyértelművé válik a téma aktualitása és az ehhez kapcsolódó kérdések.

A lapszám vendégszerkesztője *Bognár József*, aki részt vállalt a 2011-es Nemzeti alaptanterv és az erre épülő kerettantervek kidolgozásában, vitáiban és az implementáció folyamatában is. Jelenleg az egri Eszterházy Károly Egyetem Sporttudomá-

ny Intézetét vezeti, így komolyan és sok irányból tekinthet a hazai és nemzetközi pedagógusképzésre, a továbbképzés világára, és az ezekkel összefüggő iskolai gyakorlatokra is.

A lapszám írásai döntően a testnevelők szemléletét és nézőpontját jelenítik meg, ebből következően azokat, akik más alapállásból nézik a folyamatokat, bizonyára kritikára ösztönözik. Ez célja is a lapszámnak! Miként az is, hogy segítse a testnevelési szakma tudományos megerősítését és elismertségének növelését is, hiszen sok más tényező mellett ez is garanciája lehet a méltányos és eredményes mindennapos testnevelésnek.

Joggal adódik a kérdés, hogy mikor nevezhetjük eredményesnek a köznevelési rendszer egészét átható mindennapos testnevelést. Megítélésem szerint rövid távon bizonyára csak részeredményeket, illetve szakmai, szervezeti, infrastrukturális sikereket vagy hiányokat, kudarcokat tudunk azonosítani. Úgy gondolom, a hosszú távú eredményességet az jelzi majd, ha a mindennapos testnevelésben érintett generációk életében felnőttkorban is helyet kap a legalább heti rendszerességgel végzett mozgás, ezáltal a jövő generációinak egészsége átlagában javulni fog, s kimutathatóan nő hazánkban az átlagéletkor. Továbbá ha a testnevelésórák közös játéka révén mentálisan is „tisztul” majd a társadalmi közélet. Ha értékke válik a szabályok betartása, a tisztességes verseny iránti igény, más néven a fair play. Ha megnő az egymás megértésének igénye, általános gyakorlattá válik az empátia gyakorlása, a szolidaritás, emelkedik a lakosság belső bizalmi indexe, s nyilvánvaló lesz az emberek közötti kapcsolatokban megbúvó erőforrás mint társadalmi tőke.

Kaposi József
főszerkesztő